

Не знам како изгледају ваше наде, али моја има очи наврх главе, разбарушену коврцаву косу и осмех од ува до ува. Откад знам за себе, све нешто трчкарам за њом, ка њој, у ствари, јер она вазда скакуће неколико корака испред мене, гледа ме право у очи и смеје се:

– Ајде, мала, можеш ти то! Не замарај ме више, немам ја времена за твоје недоумице...

И тако, нада никада нема времена, ја антиталенат за покрет, са „штапом у кичми“, што би рекао мој брат Боле, батргам се за њом, саплићем се, падам, брукам се, поново устајем и идем даље. Напред, ваљда, нада води. Каткад ме пусти и да заплачем, и да се онако неспретно, као сви слабији, обрачунам са свим и свачим у својим песмама, али она има доживотну резервацију за сваки последњи стих (и евентуални знак интерпункције након њега). Да сте је само видели када сам јој наивно, као уосталом сви они којима недостаје лукавства да употребе мудрост, избрбљала да је дошло време да напишем роман. Одскочила је пола метра од земље и као из црно-белог титлованог каубојца ускочила у моју прву реченицу.

– Ииијуху, крени мала, можемо ми то!

– Неки пут тако личиш на моју ћерку! Дође ми да те издеветам. Ово је мој роман, мој јадни отужни роман, тужан за неколико живота, а ти се опет мешаш.

Сети се само када ми гђа педагогус у брачном саветовалишту није поверовала; како сам онда морала – пример по пример – да износим сићушне парчиће свог отужног, отупљеног живота. Већ негде између увода и заплета она се расплакала (ко би рекао да хоће, имала је стаклено плаве очи, као пресвучене анти-искричавим екраном), констатовала да је прича претешка, да ја превише очекујем од људи – јер сам изнела тако много тешких примера за тако кратко време, штавише и прекорачила сам дозвољени сат читавих петнаест минута. И све то због тебе.

– Због мене? А шта би ти без мене, без нас? Уна Марија и ја смо највредније што ћеш икада имати, зар не?

– Опрости ми, Боже! Крстим се и молим још дуго, дуго онако по своме, неспретно, као сва деца атеистичког века.

Љубав је доминантан ген, само га треба пустити да се развија. И неговати. Као музику, као реч, као цвет, као косу, нокте, тело, као неприкосновени склад у скакутању моје наде. Како год, али неговати, јер љубав може све.

Сећам се када је Уна Марија након пола године стругања по виолини успела да одсвира своју прву строфу. Потпуно нестварно за петогодишњу девојчицу констатовала је:

– Мама, то као да нисам била ја. Дуго, дуго смо вежбале, а онда сам одједном тако лако одсвирала. Као да нисам била ја – поновила је зрело, широко и ту сам ставила тачку на оно што сам слутила од када смо се први пут погледале. Свет је њен, ова мала има ширину да га разуме и осети. И одговорила сам јој као одраслој особи:

– Да, душо, то и ниси била ти. Била је то љубав. Твоје је срце препуно љубави. Када увежбаш технику, љубав те понесе и чини ти се да летиш. То је дивно осећање. Једино лепше је када ту љубав поделиш са публиком. Замисли пуну салу љубави!

Уна Марија ништа више није питала, само ми је упутила један снажан, сигуран поглед, довољно да схватим – и она зна, свет је њен. Њен докле год догуди њена виолина. Исто као што сам ја, баш у њеним годинама, на чудесан неки начин знала да ће бити мој докле досегне моја реч.

Не знам да ли је неко у мени тада препознао малу, јер у Босни је нормално да девојчицу зову „мала”, толико нормално да је најчитанији подгрмечки писац свих времена љубав своје младости назвао „Мала из Босанске Крупе”. И баш ту, у свом Подгрмечу, чувени стихови добише безобразну риму непознатог народног песника, а свугде другде мала постаде синоним романтичне унске калокагатије.

Сигурна сам да се моја мама тог периода и данас сећа по белим хекланим доколеницама (само је распоред рупица на њима био различит) и по сезонским моделима једине ондашње дечје модне линије „Бато и сека”. Ја, додуше, уз мирис новог сомота и данас добијем подсвесно упозорење:

– Не прљати, ни случајно!

Али се зато пуне душе сећам моје амбициозне наде – како скакуће с оне стране кухињског стола, док ја усавршавам свој занат спикера, са све именом и презименом на пресавијеном папиру испред себе. Од свега је најтеже било сваке вечери пред почетак дневника поставити тај папир и остати достојанствен, попут тете (време антигосподства) на малом екрану која